**Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.**

►**B** ►**C1** **NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,**

**annettu 17 päivänä toukokuuta 2011,**

**unionin Portugalille myöntämästä rahoitustuesta** ◄

(2011/344/EU)

(EUVL L 159, 17.6.2011, s. 88)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

| | | virallinen lehti | | |
|---|---|---|---|---|
| | | N:o | sivu | päivämäärä |
| ►**M1** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2011/541/EU, annettu 2 päivänä syyskuuta 2011 | L 240 | 8 | 16.9.2011 |
| ►**M2** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2011/683/EU, annettu 11 päivänä lokakuuta 2011 | L 269 | 32 | 14.10.2011 |
| ►**M3** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2012/92/EU, annettu 14 päivänä joulukuuta 2011 | L 46 | 40 | 17.2.2012 |
| ►**M4** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2012/224/EU, annettu 29 päivänä maaliskuuta 2012 | L 115 | 21 | 27.4.2012 |
| ►**M5** | Neuvoston täytäntöönpanoasetus 2012/409/EU, annettu 10 päivänä heinäkuuta 2012 | L 192 | 12 | 20.7.2012 |
| ►**M6** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2012/658/EU, annettu 9 päivänä lokakuuta 2012 | L 295 | 14 | 25.10.2012 |
| ►**M7** | Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2013/64/EU, annettu 20 päivänä joulukuuta 2012 | L 26 | 30 | 26.1.2013 |

Oikaistu:

►**C1** Oikaisu, EUVL L 178, 10.7.2012, s. 15 (2011/344/EU)

▼B
▼C1

**NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS,**

**annettu 17 päivänä toukokuuta 2011,**

**unionin Portugalille myöntämästä rahoitustuesta**

▼B

(2011/344/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin perustamisesta 11 päivänä toukokuuta 2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 407/2010 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Portugalin rahoitusmarkkinoihin on viime aikoina kohdistunut kasvavia paineita, mikä luo enenevästi huolta Portugalin julkisen talouden kestävyydestä. Nykyisellä kriisillä on ollut huomattava vaikutus myös julkiseen talouteen, mikä johti lopulta siihen, että valtionvelkakirjojen korkoerot kasvoivat jyrkästi. Luottoluokituslaitosten alennettua Portugalin joukkovelkakirjojen luokitusta useaan otteeseen maa ei pystynyt enää hankkimaan uutta rahoitusta julkisen talouden kestävyyden kanssa sopusoinnussa olevin ehdoin. Samaan aikaan ulkomaisesta rahoituksesta erityisesti euroalueella hyvin riippuvaiselle pankkisektorille kävi entistä mahdottomammaksi saada markkinarahoitusta.

(2) Koska poikkeuksellinen tilanne, johon hallitus ei ole voinut vaikuttaa, oli aiheuttanut Portugalissa vakavia taloudellisia ja rahoituksellisia häiriöitä, Portugali pyysi 7 päivänä huhtikuuta 2011 virallisesti rahoitustukea Euroopan unionilta, niiltä jäsenvaltioilta, joiden rahayksikkö on euro, ja Kansainväliseltä valuuttarahastolta (IMF) tavoitteenaan tukea luottamuksen palauttamiseen tähtäävää toimenpideohjelmaa, mahdollistaa talouden paluu kestävään kasvuun sekä turvata rahoitusvakaus Portugalissa, euroalueella ja unionissa. Portugalin hallitus ja komission, IMF:n ja Euroopan keskuspankin (EKP) yhteinen edustus pääsivät 3 päivänä toukokuuta 2011 yhteisymmärrykseen laajasta, vuoden 2014 puoliväliin jatkuvasta kolmivuotisesta toimenpideohjelmasta, joka olisi vahvistettava talous- ja finanssipolitiikasta tehdyssä yhteisymmärryspöytäkirjassa sekä erityisiä talouspoliittisia ehtoja koskevassa yhteisymmärryspöytäkirjassa. Kaksi suurinta oppositiopuoluetta tuki tätä toimenpideohjelmaa.

([1]) EUVL L 118, 12.5.2010, s. 1.

▼B

(3) Portugalin komissiolle ja neuvostolle toimittaman ohjelmaluonnoksen talous- ja rahoitussopeutusohjelmaksi, jäljempänä ”ohjelma”, tavoitteena on palauttaa luottamus valtiontalouteen ja pankkisektoriin sekä tukea kasvua ja työllisyyttä. Ohjelmaan sisältyy kattavia toimia kolmella alueella. Ensinnäkin perusteellisilla, etupainotteisilla rakenneuudistuksilla pyritään edistämään potentiaalista kasvua, luomaan työpaikkoja ja parantamaan kilpailukykyä (muun muassa fiskaalisella devalvaatiolla). Ohjelmaan sisältyvät erityisesti työmarkkinoiden, tuomioistuinjärjestelmän, verkkotoimialojen sekä asunto- ja palvelusektorin uudistukset talouden kasvupotentiaalin lujittamiseksi, kilpailukyvyn parantamiseksi ja talouden sopeutuksen helpottamiseksi. Toiseksi siihen sisältyy uskottava ja tasapainoinen julkisen talouden vakauttamisstrategia, jota tuetaan toteuttamalla rakenteellisia julkisen talouden toimia sekä tehostamalla julkisen talouden harjoittamaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien ja valtion omistamien yritysten valvontaa, jotta julkisen talouden bruttovelka suhteessa BKT:hen saataisiin kääntymään vakaaseen laskuun keskipitkällä aikavälillä. Viranomaiset ovat sitoutuneet supistamaan alijäämän 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen viimeistään vuonna 2013. Kolmanneksi ohjelmaan sisältyy pääomapohjan vahvistamiseen ja pankkien taseiden sopeutukseen perustuva rahoitussektorin strategia, mukaan lukien markkinaperusteiset mekanismit, joita tuetaan suojajärjestelyin, rahoitusalan turvaamiseksi siltä varalta, että sopeutus tapahtuu hallitsemattomasti.

(4) Komission nykyisten ennusteiden mukaan BKT:n nimelliskasvu (-1,2 % vuonna 2011, -0,5 % vuonna 2012, 2,5 % vuonna 2013 ja 3,9 % vuonna 2014) ja julkisen talouden tavoitteet johtavat siihen, että velka suhteessa BKT:hen kasvaa 101,7 prosenttiin vuonna 2011, 107,4 prosenttiin vuonna 2012, 108,6 prosenttiin vuonna 2013 ja 107,6 prosenttiin vuonna 2014. Velka suhteessa BKT:hen vakaantuisi näin ollen vuonna 2013, minkä jälkeen se ryhtyisi alenemaan olettaen, että alijäämää saadaan jatkossakin supistettua. Velkadynamiikkaan vaikuttavat useat talousarvion ulkopuoliset rahoitustoimet, joiden odotetaan kasvattavan velkaa suhteessa BKT:hen 1¾ prosenttiyksikköä vuonna 2011 ja ¾ prosenttiyksikköä vuosittain ajanjaksolla 2012–2014. Toimiin sisältyvät huomattavat rahoitusomaisuuden hankintatoimet, erityisesti mahdollinen pankkien pääomapohjan vahvistaminen ja valtion omistamien yritysten rahoitustoimet (½ prosenttia suhteessa BKT:hen vuosittain ajanjaksolla 2011–2014). Toisaalta yksityistämisestä saatavilla tuloilla, joiden määrä on yhteensä noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2013 asti, tuetaan velan supistamista.

(5) Komission yhdessä EKP:n ja IMF:n tekemien arvioiden mukaan Portugali tarvitsee rahoitusta yhteensä 78 miljardia (78 000 miljoonaa) euroa kesäkuusta 2011 vuoden 2014 puoliväliin saakka. Julkisen talouden merkittävistä sopeutustoimista huolimatta valtiontalouden rahoituskuilu saattaa olla 63 miljardia euroa ohjelmakaudella. Oletuksena on, että keskipitkät ja pitkäaikaiset lainat eivät ole mahdollisia ennen vuoden 2013 ensimmäistä puoliskoa. Portugalin oletetaan pystyvän uusimaan osan olemassa olevista lyhytaikaisista lainoistaan, mutta ohjelmaan sisältyy myös rahoituspuskuri sen varalta, että rahoitusta koskevasta komission perusskenaariosta poiketaan yllättäen. Portugalia kannustetaan ylläpitämään ja sopeuttamaan rahoitusmarkkinatoimiaan markkinoille pääsyn ja luottamuksen lisäämiseksi. Ohjelmaan sisältyvä rahoitusalaa koskeva strategia, jolla luottamus Portugalin pankkijärjestelmään pyritään palauttamaan kestävältä perustalta, edellyttää, että pankkiryhmien rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen

▼B

suhdeluku (Core tier 1) saadaan nostettua 9 prosenttiin viimeistään vuoden 2011 lopussa ja 10 prosenttiin viimeistään vuoden 2012 lopussa ja että se säilyy sen jälkeen tällä tasolla. Tarvittavan pääoman tarjoamiseksi ohjelmaan sisältyy pankkitukijärjestelmä, jonka suuruus on enintään 12 miljardia euroa, siltä varalta, ettei markkinaperusteisia ratkaisuja löydetä. Käytännössä rahoituksen tarve voi kuitenkin jäädä huomattavasti pienemmäksi erityisesti, jos markkinaolosuhteet kohenevat huomattavasti eikä pankkisektorille aiheudu tuntuvia tappioita ohjelmakaudella.

(6) Ohjelma on tarkoitus rahoittaa ulkoisista lähteistä saatavalla rahoituksella. Unioni myöntäisi Portugalille tukea enintään 52 miljardia euroa Euroopan rahoituksenvakautusmekanismista (ERVM), joka perustettiin asetuksella (EU) N:o 407/2010, ja Euroopan rahoitusvakausvälineestä. Lisäksi Portugali on pyytänyt IMF:ltä laajennetun rahoitusjärjestelyn mukaista 23,742 miljardin erityisnosto-oikeuden (26 miljardin euroa 5 päivän toukokuuta 2011 valuuttakurssilla) lainaa. Euroopan rahoituksenvakautusmekanismin tuki olisi myönnettävä samankaltaisin ehdoin ja edellytyksin kuin IMF:n tuki. Komission olisi hallinnoitava unionin rahoitustukea.

(7) Neuvoston olisi tarkasteltava Portugalin talouspolitiikkaa säännöllisesti.

(8) Portugalin kanssa sovitut erityiset talouspoliittiset ehdot olisi vahvistettava erityisiä talouspoliittisia ehtoja koskevassa yhteisymmärryspöytäkirjassa, jäljempänä ”yhteisymmärryspöytäkirja”. Yksityiskohtaiset rahoitusehdot olisi vahvistettava lainanjärjestelysopimuksessa.

(9) Komission olisi yhteistyössä EKP:n kanssa tarkistettava säännöllisin väliajoin, että tukeen liittyvät talouspoliittiset ehdot täyttyvät. Tarkastukset tehdään tarkastuskäynteinä ja Portugalin viranomaisten säännöllisen raportoinnin perusteella.

(10) Komission olisi annettava ohjelman koko täytäntöönpanon ajan ohjausta ja teknistä apua yksittäisillä osa-alueilla.

(11) Unionin rahoitustuella rahoitettujen toimien on oltavan unionin politiikan mukaisia ja noudatettava unionin lainsäädäntöä. Rahoituslaitoksia tukevat toimet on toteutettava unionin kilpailusääntöjä noudattaen.

(12) Tuki olisi myönnettävä ohjelman menestyksellisen täytäntöönpanon tukemiseksi,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

▼M2

1. Unioni myöntää Portugalille lainan, jonka määrä on enintään 26 miljardia euroa ja keskimääräinen erääntymisaika enintään 12,5 vuotta. Lainan yksittäisten osaerien erääntymisaika voi olla enintään 30 vuotta.

▼B

2. Rahoitustuki on saatavilla kolmen vuoden ajan ensimmäisestä tämän päätöksen voimaantulon jälkeisestä päivästä alkaen.

▼M1

3. Komissio asettaa unionin rahoitustuen Portugalin käyttöön enintään 14 erässä. Kukin erä voidaan nostaa yhdellä kerralla tai useammassa osaerässä. Ensimmäisessä erässä kunkin osaerän erääntymisaika voi olla pidempi kuin 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäiserääntymisaika. Tällöin seuraavien osaerien erääntymisajat on vahvistettava niin, että 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäiserääntymisaika saavutetaan, kun kaikki erät on nostettu.

▼B

4. Ensimmäinen erä annetaan käyttöön lainajärjestelysopimuksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeen. Myöhempien lainaerien ehtona on komission yhteistyössä EKP:n kanssa tekemä myönteinen tarkastelu, jonka mukaan Portugali noudattaa tämän päätöksen ja yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisia yleisiä talouspoliittisia ehtoja.

▼M2

5. Portugalin on maksettava unionin myöntämän rahoituksen kustannukset kustakin osaerästä.

▼B

6. Lisäksi Portugalilta peritään asetuksen (EU) N:o 407/2010 7 artiklassa tarkoitetut kustannukset.

7. Lainan rahoittamiseksi on tarvittaessa sallittua käyttää harkitusti koronvaihtosopimuksia korkeinta luottoluokkaa olevien osapuolten kanssa ja aikaistaa varainhankintaa.

8. Komissio päättää seuraavien erien suuruudesta ja käyttöön antamisesta. Komissio päättää osaerien suuruudesta.

*2 artikla*

1. Komissio hallinnoi tukea ottaen huomioon Portugalin sitoumukset.

2. Komissio sopii yhteistyössä EKP:n kanssa Portugalin viranomaisten kanssa rahoitustukeen liittyvistä 3 artiklan mukaisista erityisistä talouspoliittisista ehdoista. Nämä ehdot on vahvistettava 1 kohdassa tarkoitettujen sitoumusten mukaisesti yhteisymmärryspöytäkirjassa, jonka komissio ja Portugalin viranomaiset allekirjoittavat. Yksityiskohtaiset rahoitusehdot on vahvistettava komission kanssa tehtävässä lainanjärjestelysopimuksessa.

3. Komissio tarkastaa säännöllisin väliajoin (vähintään neljännesvuosittain) yhteistyössä EKP:n kanssa, että tukeen liittyvät talouspoliittiset ehdot täyttyvät, ja raportoi tästä talous- ja rahoituskomitealle ennen kunkin lainaerän maksamista. Portugalin viranomaisten on tehtävä täysimääräistä yhteistyötä komission ja EKP:n kanssa ja annettava niiden käyttöön kaikki tätä varten tarvittavat tiedot. Komissio ilmoittaa talous- ja rahoituskomitealle lainanoton mahdollisesta jälleenrahoituksesta tai rahoitusehtojen muuttamisesta.

▼B

4. Portugalin on hyväksyttävä ja pantava täytäntöön makrotalouden vakauttamiseksi lisätoimenpiteitä, jos tällaiset toimenpiteet ovat tarpeen tukiohjelman voimassaoloaikana. Portugalin viranomaisten on kuultava komissiota ja EKP:tä ennen tällaisten lisätoimenpiteiden hyväksymistä.

*3 artikla*

1. Hyväksytään Portugalin viranomaisten laatima luonnos talous- ja rahoitussopeutusohjelmaksi, jäljempänä ”ohjelma”.

2. Kukin ensimmäistä erää seuraava erä maksetaan sillä edellytyksellä, että ohjelma on pantu täytäntöön tyydyttävästi ja erityisesti että yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettuja erityisiä talouspoliittisia ehtoja noudatetaan. Näihin kuuluvat erityisesti tämän artiklan 4–8 kohdassa säädetyt toimenpiteet.

▼M6

3. Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 5,9:ää prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2011, 5,0:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012, 4,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013 eikä 2,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014 liiallisia alijäämiä koskevaan menettelyyn liittyvien tarkistettujen vaatimusten mukaisesti. Tätä alijäämää laskettaessa huomioon ei oteta Portugalin hallituksen laatimaan rahoitusalan strategiaan sisältyvien pankkien tukitoimenpiteiden mahdollisia julkisen talouden kustannuksia. Vakautuksen on perustuttava laadukkaisiin pysyviin toimenpiteisiin ja vakautuksesta heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kohdistuvan vaikutuksen minimointiin.

4. Portugalin on toteutettava 5–8 kohdassa mainitut toimenpiteet ennen kunkin kyseessä olevan vuoden loppua; vuosien 2011–2014 tarkat määräajat täsmennetään yhteisymmärryspöytäkirjassa. Portugalin on oltava valmiina hyväksymään uusia vakauttamistoimia alijäämän supistamiseksi alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen viimeistään vuonna 2014, jos tavoitteista poiketaan.

▼B

5. Portugalin on toteutettava seuraavat toimenpiteet vuoden 2011 loppuun mennessä yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti:

▼M3

a) Vuoden 2011 julkisen talouden alijäämätavoitteen saavuttamiseksi on toteutettava poikkeustoimenpide. Pankkien eläkerahastojen siirtämisestä valtion sosiaaliturvajärjestelmään saatuja omaisuuseriä ei pidä käyttää Portugalin julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä haittaavalla tavalla.

b) Portugalin on hyväksyttävä toimenpiteitä julkisen talouden hoidon lujittamiseksi. Portugalin on toteutettava uudessa julkisen talouden kehystä koskevassa laissa säädetyt toimenpiteet, joihin sisältyvät muun muassa keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehyksen laatiminen ja riippumattoman finanssipoliittisen neuvoston perustaminen. Julkisen talouden kehystä paikallisella ja alueellisella tasolla on lujitettava huomattavasti erityisesti esittämällä tärkeimmät vaihtoehdot paikallisen ja alueellisen tason rahoituslakien muuttamiseksi siten, että ne vastaavat julkisen talouden kehystä koskevan lain

▼M3

vaatimuksia. Portugalin on tehostettava julkista taloutta koskevaa raportointia ja seurantaa sekä lujitettava talousarvion toteutukseen liittyviä sääntöjä ja menettelyjä. Portugalin hallituksen on valmisteltava maksurästien toteamiseksi ja hoitamiseksi strategian sekä suunnitelman siitä, miten ja milloin maksurästit vakaantuvat, sekä tutkii eri vaihtoehtoja maksurästien hoitamiseksi. Hallitus ei tee sopimuksia uusista julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista ennen kuin ohjelmassa ennakoidun, voimassa olevia julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskevan tutkimuksen tulokset sekä ehdotetut oikeudelliset ja institutionaaliset uudistukset ovat käytettävissä.

▼M1

c) Portugalin on jatkettava työmarkkinoiden toiminnan tehostamista erityisesti toteuttamalla toimenpiteitä työsuhdeturvalainsäädännön, palkanmuodostuksen ja aktiivisen työmarkkinapolitiikan uudistamiseksi.

▼B

d) Energia-alalla Portugalin on toteutettava toimenpiteitä helpottaakseen pääsyä Iberian niemimaan kaasumarkkinoille ja edistääkseen niiden perustamista sekä tarkasteltava uudelleen sähköntuotannon tuki- ja korvausjärjestelmiä. Muilla verkkotoimialoilla, erityisesti liikenteen, televiestinnän ja postipalvelujen alalla, Portugalin on toteutettava lisätoimenpiteitä kilpailun ja joustavuuden edistämiseksi.

▼M3

e) Portugalin on jatkettava talouden avaamista kilpailulle. Portugalin hallituksen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei Portugalin valtio tai mikään julkinen elin tee osakkeenomistajan ominaisuudessa sopimuksia, jotka voivat estää pääomien vapaata liikkuvuutta tai vaikuttaa yritysten taloudelliseen ohjaukseen. Uuden yksityistämislain on myös noudatettava pääoman vapaan liikkuvuuden periaatteita eikä siinä saa säätää erioikeuksien myöntämisestä tai sallimisesta valtiolle. Kilpailulainsäädäntöä on tarkistettava tavoitteena kilpailusääntöjen täytäntöönpanon nopeuttaminen ja tehostaminen.

▼B

f) Liiketoimintaympäristön kilpailukyvyn parantamiseksi ja julkisten menojen tehokkuuden parantamiseksi Portugalin on parannettava julkisiin hankintoihin sovellettavia käytäntöjä ja sääntöjä.

▼M1

g) Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla parannetaan valtion omistamien yritysten tehokkuutta ja kestävyyttä keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla. Portugalin on laadittava kattava valtion omistamia yrityksiä koskeva strategia-asiakirja, jossa tarkastellaan tariffirakennetta ja palveluntarjontaa, ja suunnitelma luottotarpeiden vähentämiseksi vuodesta 2012 alkaen. Portugalin on pantava edelleen täytäntöön suunnitelmia, joilla vähennetään toimintakustannuksia keskimäärin vähintään 15 prosenttia valtion omistamissa yrityksissä, jotka toimivat keskushallinnon tasolla, terveydenhuoltoalaa lukuun ottamatta, ja laadittava vastaava suunnitelma, jota sovelletaan alue- ja paikallishallinnon tasolla toimiviin valtion omistamiin yrityksiin.

▼M3

h) Portugalin on valmisteltava Madeiran autonomisen alueen kanssa ohjelman mukainen rahoitusjärjestely. Siihen asti kun kyseisestä järjestelystä päästään sopimukseen ja se pannaan täytäntöön Madeiran autonomisen alueen talousarviossa, Portugalin on seurattava tiiviisti Madeiran autonomisen alueen talousarvion toteutumista, sen on keskeytettävä määrärahasiirrot valtiolta Madeiran autonomisen alueen hallitukselle eikä se saa ottaa vastatakseen Madeiran autonomisen alueen hallituksen ja sen omistamien yritysten uutta kaupallista tai rahoitusvelkaa taikka vakuuksia, jotka eivät ole valtiovarainministeriön hyväksymiä.

▼M6

6. Portugalin on toteutettava seuraavat toimenpiteet vuoden 2012 aikana yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti:

a) Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 5,0:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2012. Portugalin on jatkettava julkisen talouden kehityksen tarkkaa seurantaa ja pantava täytäntöön politiikan lisämukautukset vuoden 2012 tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä tarkoituksessa Portugalin on vuoden 2012 alijäämätavoitteen saavuttamisen varmistamiseksi jäädytettävä osa vuoden 2012 talousarviomäärärahoista, jotka on varattu vielä käynnistämättä oleviin investointihankkeisiin, korotettava arvokiinteistöistä suoritettavia leimaveroja, korotettava sijoitustuloihin sovellettavia verokantoja, aikaistettava sosiaalietuuksiin vaikuttavien joidenkin vuoden 2013 talousarviotoimenpiteiden toteuttamista sekä toteutettava lisätoimenpiteitä säästöjen aikaansaamiseksi välituotekäytössä ja muiden tulojen kasvattamiseksi.

b) Portugalin on pyrittävä vuonna 2012 vähentämään menoja vähintään 6,8 miljardilla eurolla, myös alentamalla julkisen sektorin palkkojan ja vähentämällä sen työpaikkoja, leikkaamalla eläkkeitä, toteuttamalla kattava keskushallinnon uudelleenjärjestely, poistamalla päällekkäisyydet ja muunlaisen tehottomuuden, vähentämällä valtion omistamiin yrityksiin tehtäviä tulonsiirtoja, järjestelemällä uudelleen ja vähentämällä kuntien ja piirien lukumäärää, tekemällä leikkauksia koulutuksen ja terveydenhuollon aloilla, alentamalla alue- ja paikallisviranomaisille tehtäviä tulonsiirtoja sekä alentamalla pääomamenoja ja muita menoja ohjelman mukaisesti.

c) Tulopuolella Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joiden kokonaisvaikutus on vähintään 3 miljardia euroa, myös laajentamalla alv-määräytymisperusteita vähentämällä vapautuksia ja tarkistamalla luettelot tavaroista ja palveluista, joihin sovelletaan alennettua, keskimääräistä ja korkeampaa kantaa, korottamalla valmisteveroja, laajentamalla veropohjaa yhtiö- ja henkilötuloverotuksessa vähentämällä verovähennyksiä ja erityisjärjestelmiä, varmistamalla eläkkeisiin ja ansiotuloihin sovellettavien henkilötuloverovähennysten lähentyminen ja muuttamalla kiinteistöverotusta vähentämällä vapautuksia huomattavasti. Näitä toimenpiteitä on täydennettävä toteuttamalla toimia veronkierron, petosten ja epävirallisen talouden torjumiseksi.

▼M6

d) Portugalin on jatkettava toimenpiteiden toteuttamista julkisen talouden hoidon lujittamiseksi. Sen on toteutettava uudessa julkisen talouden kehystä koskevassa laissa säädetyt toimenpiteet, joihin sisältyy muun muassa keskipitkän aikavälin julkisen talouden kehyksen laatiminen. Julkisen talouden kehystä paikallisella ja alueellisella tasolla on lujitettava huomattavasti erityisesti yhdenmukaistamalla asianomaisia rahoituslakeja julkisen talouden kehystä koskevan lain vaatimuksia vastaaviksi. Portugalin on tehostettava julkista taloutta koskevaa raportointia ja seurantaa sekä lujitettava talousarvion toteutukseen liittyviä sääntöjä ja menettelyjä. Portugalin hallituksen on sovellettava strategiaa maksurästien toteamiseksi ja niiden hoitamiseksi ja tehostettava sitoumusten valvontaa koskevan lain täytäntöönpanoa uusien maksurästien syntymisen estämiseksi. Portugalin on pantava täytäntöön uusi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys. Yhtään julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ei saa käynnistää ennen kuin uusi kehys on täysin valmis. Kansainvälisen tarkastusyrityksen toteuttaman tutkimuksen perusteella Portugalin on huomattavaa julkisen talouden etua saadakseen, velkataakan minimoidakseen ja hallituksen sitoumusten kestävän vähenemisen varmistaakseen laadittava yksityiskohtainen strateginen suunnitelma, joka on täysin sopusoinnussa voimassa olevan unionin lainsäädännön ja julkisia hankintoja koskevan lain kanssa. Portugalin on annettava laki, jolla säännellään valtion omistamien yritysten perustamista ja toimintaa keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla.

e) Portugalin on sovellettava uutta lainsäädäntöä paikallishallinnon yksikköjen uudelleenorganisoimiseksi ja niiden lukumäärän vähentämiseksi huomattavasti. Muutosten on tultava voimaan seuraavan paikallisvaalikauden alussa. Lisäksi Portugalin on lisättävä toimia julkisen sektorin toiminnan tehostamiseksi vähentämällä yksiköitä ja parantamalla tehtävänjakoa kaikilla hallitustasoilla.

f) Portugalin on syvennettävä tulojen hallinnointia koskevaa uudistusta vahvistamalla vero- ja tullihallinnon ”Autoridade Tributária e Aduaneira” ja sosiaaliturva-alan tulojen keräämisestä vastaavien yksiköiden välisiä yhteyksiä, vähentämällä kunnallisten virastojen lukumäärää ja poistamalla verotuksen muutoksenhakujärjestelmän pullonkaulat.

g) Portugalin on pantava täytäntöön rahoitusjärjestely Madeiran autonomisen alueen kanssa.

h) Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla parannetaan valtion omistamien yritysten tehokkuutta ja kestävyyttä keskus-, alue- ja paikallishallinnon tasolla. Portugalin on tarkasteltava mahdollisuuksia hallita valtion omistamien yritysten – Portugalin tasavallan omaisuudenhoitoyhtiö Parpública mukaan luettuna – raskasta velkataakkaa ja varmistettava markkinaehtoisen rahoituksen paremmat saamisedellytykset. Portugalin on pyrittävä saavuttamaan alakohtainen operationaalinen tasapaino viimeistään vuoden 2012 lopussa.

i) Portugalin on jatkettava yksityistämisohjelman toteuttamista. Caixa Geral Depósitos -pankin vakuutustoimintojen (Caixa Seguros) suoraan tapahtuva myynti on jo käynnissä.

j) Portugalin hallituksen on esitettävä Portugalin parlamentille lainsäädäntöluonnos, jolla irtisanomiskorvaukset yhdenmukaistetaan unionin keskiarvon mukaiseksi 8–12 päiväksi kultakin työssäolovuodelta ja jolla perustetaan rahasto irtisanomiskorvauksia varten.

▼**M6**

k) Makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi Portugalin on edistettävä työpaikkojen luomista tukevaa ja yritysten kilpailukykyä parantavaa palkkakehitystä. Vähimmäispalkkoja voidaan korottaa ohjelmakauden aikana vain, jos se voidaan perustella talouden ja työmarkkinoiden kehityksellä. Nykyisten palkkaneuvottelujärjestelmien puutteiden korjaamiseksi on toteutettava toimenpiteitä, joihin sisältyy lainsäädäntö työehtosopimusten laajentamiseen sovellettavien perusteiden ja menettelyjen määrittämiseksi uudelleen ja yrityskohtaisten sopimusten helpottamiseksi. Sitä ennen työehtosopimuksia ei saa laajentaa.

l) Portugalin on tehostettava aktiivisia työmarkkinapolitiikkoja entisestään julkisten työvoimapalvelujen toiminnan parantamiseksi asiaa koskevan arvioinnin tulosten ja toimintasuunnitelman perusteella.

m) Portugalin on pantava täytäntöön toimintasuunnitelmissa vahvistetut toimenpiteet, joilla parannetaan keskiasteen ja ammatillisen koulutuksen laatua.

n) Tuomioistuinjärjestelmän toimintaa on parannettava toteuttamalla tuomioistuinjärjestelmän uudistamista koskevassa suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet ja soveltamalla kohdennettuja toimenpiteitä tuomioistuimiin kertyneen käsittelyruuhkan purkamiseksi asteittain ja vaihtoehtoisten riitojenratkaisumenettelyjen edistämiseksi.

o) Portugalin on jatkettava taloutensa avaamista kilpailulle. Portugalin hallituksen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, ettei hallituksen toiminta luo esteitä pääoman vapaan liikkuvuuden tielle ja erityisesti huolehdittava, ettei Portugalin valtio tai mikään julkinen elin tee osakkeenomistajan ominaisuudessa sopimuksia, jotka voivat estää pääomien vapaata liikkuvuutta tai vaikuttaa yritysten liikkeenjohdolliseen määräysvaltaan. Asiantuntijapalvelujen toimintaa on edistettävä parantamalla ammatillisen pätevyyden tunnustamista koskevia puitteita ja poistamalla säänneltyjä ammatteja koskevat tarpeettomat rajoitukset. Rakennus- ja kiinteistöalalla Portugalin on kevennettävä rajat ylittävien palvelujen tarjoajiin sovellettavia vaatimuksia ja tarkasteltava uudelleen palvelun tarjoajien sijoittautumisen tiellä olevia esteitä.

p) Kilpailu- ja sääntelykehystä on parannettava. Portugalin on vahvistettava tärkeimpien kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta, itsenäisyyttä ja hallintotapaa, pantava täytäntöön kilpailulaki kilpailusääntöjen täytäntöönpanon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi, seurattava uusien oikeustapausten vireilletuloa ja raportoitava kilpailu-, sääntely- ja valvontakysymyksiä käsittelevien erityistuomioistuinten toiminnasta.

▼M6

q) Energia-alalla Portugalin on toteutettava toimenpiteitä, joilla helpotetaan pääsyä Iberian niemimaan kaasumarkkinoille ja edistetään niiden syntyä, ja toteutettava lisätoimia saattaakseen EU:n kolmannen energia-alan lainsäädäntöpaketin kokonaisuudessaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Kansallisen sääntelyviranomaisen riippumattomuuden, itsenäisyyden ja valtuuksien varmistamiseksi EU:n kolmannessa energia-alan lainsäädäntöpaketissa säädetyllä tavalla Portugalin on hyväksyttävä sääntelyviranomaisia koskevat uudet säännöt viimeistään vuoden 2012 kolmannella neljänneksellä, kuten Euroopan komission, EKP:n ja IMF:n kanssa sovittiin heinäkuussa 2012, ja varmistettava, että ne tulevat voimaan ennen vuoden 2012 loppua hyvissä ajoin sähkö- ja kaasumarkkinoiden vapauttamisen kannalta. Portugalin on toteutettava toimenpiteitä tarkastellakseen uudelleen sähköntuotannon tuki- ja korvausjärjestelmiä. Portugalin on toteutettava toimenpiteitä liiallisten voittomarginaalien alentamiseksi ja liian alhaisista tariffeista aiheutuneen velan poistamiseksi viimeistään vuonna 2020 keskittymällä sähköntuotantotakuuta koskeviin korvausjärjestelmiin, erityisjärjestelmään (uusiutuvat energianlähteet, lukuun ottamatta niitä, joiden käyttöluvat myönnetään tarjouspyyntöjen perusteella, sekä sähkön ja lämmön yhteistuotanto) ja tavanomaiseen järjestelmään (”CMEC” ja ”CAE”).

r) Muilla verkkotoimialoilla, erityisesti liikenteen, televiestinnän ja postipalvelujen alalla, Portugalin on toteutettava lisätoimenpiteitä kilpailun ja joustavuuden edistämiseksi.

s) Portugalin on toteutettava monenlaisia toimenpiteitä aluesuunnitteluun, teollisuuteen, kauppaan ja matkailuun liittyvien lupajärjestelmien tehostamiseksi. Lisäksi Portugalin hallituksen on analysoitava suunniteltuja investointihankkeita koskevat lupahakemukset ja käsiteltävä ne pikaisesti, jos niiden käsittely tai niitä koskevan päätöksen tekeminen on kestänyt jo yli 12 kuukautta.

t) Portugalin on laadittava toimintasuunnitelma, johon sisältyy toimenpiteitä, joilla helpotetaan yritysten, varsinkin pk-yritysten, rahoituksen saantia ja pääsyä vientimarkkinoille.

▼M7

7. Portugalin on toteutettava seuraavat toimenpiteet vuoden 2013 aikana yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti:

a) Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 4,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2013. Vuoden 2013 talousarvioon on sisällytettävä pysyviä vakauttamistoimia, joiden vaikutus on vähintään 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, jotta julkisen talouden alijäämä saadaan supistettua 3 kohdassa tarkoitetussa määräajassa. Portugalin hallituksen on tarkasteltava mahdollisuuksia lisätä menojen vähentämisen painoarvoa vuoden 2013 koko vakauttamispaketissa sen varmistamiseksi, että julkisen talouden sopeutus kasvua tukevalla tavalla painottuu keskipitkällä aikavälillä menopuoleen. Talousarvion toteutuksen riskit huomioon ottaen Portugalin hallituksen on vuoden 2013 alkuun mennessä valmisteltava varotoimenpiteitä, joiden vaikutus on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja jotka olisi otettava käyttöön, jos tällaiset riskit toteutuvat.

▼M7

b) Vuoden 2013 talousarvioon on sisällyttävä tulopuolen toimenpiteitä, erityisesti seuraavat toimenpiteet: henkilötuloveron uudelleenjärjestely yksinkertaistamalla verorakennetta, korottamalla keskimääräistä verokantaa siten, että progressiivisuus säilyy, ja laajentamalla veropohjaa joidenkin veroetuuksien poistamisen avulla; veropohjan laajentaminen yhtiötuloverotuksessa; sijoitustuloihin sovellettavan verokannan korottaminen; valmisteverojen korottaminen; ja muutosten tekeminen toistuvasti maksettaviin kiinteistöveroihin.

c) Vuoden 2013 talousarvioon on sisällyttävä menoja vähentäviä toimenpiteitä, erityisesti seuraavat toimenpiteet: julkishallinnon, koulutuksen, terveydenhuollon ja sosiaalietuuksien rationalisoiminen; palkkamenojen alentaminen vähentämällä vakinaista ja väliaikaista henkilöstöä ja pienentämällä ylityökorvauksia; julkisten ja yksityisten sosiaalisten tulonsiirtojen ja tukien virtaviivaistaminen; alue- ja paikallisviranomaisille tehtävien tulonsiirtojen alentaminen; ja valtion omistamien yritysten toiminta- ja pääomamenojen alentaminen.

d) Portugalin on jatkettava yksityistämisohjelmansa toteuttamista.

e) Portugalin on kehitettävä alue- ja paikallisviranomaisille yhteiset ohjeet tuloennusteita varten.

f) Portugalin on lisättävä yhteisten palvelujen käyttöä julkishallinnossa.

g) Portugalin on vähennettävä sektoriministeriöiden (esim. vero-, sosiaali- ja oikeusministeriö) paikallisten yksiköiden lukumäärää yhdistämällä niitä hallinnon ja julkisten palveluiden keskitetyiksi asiointipisteiksi (”Lojas do Cidadão”) ja kehittämällä sähköistä hallintoa entisestään ohjelman aikana.

h) Portugalin on jatkettava sairaalaverkon uudelleenjärjestelyä ja rationalisoimista edistämällä sairaalapalvelujen erikoistumista, keskittämistä ja supistamista ja edistämällä sairaaloiden yhteistä hallintoa ja yhteistoimintaa, ja sen on saatettava toimintasuunnitelman toteuttaminen päätökseen vuoden 2013 loppuun mennessä.

i) Portugalin on arvioitava kattavasti asuntomarkkinoiden toimintaa kansainvälisesti tunnettujen asiantuntijoiden avustuksella sen jälkeen, kun on hyväksytty uuteen kaupunkikiinteistöjen vuokrausta koskevaan lakiin 6/2006 tehtävät muutokset sekä asetus, jolla yksinkertaistetaan kunnostamista koskevaa hallinnollista menettelyä.

j) Portugalin on kehitettävä valtakunnallinen maarekisterijärjestelmä, jotta kaupunkisuunnittelusta koituvat hyödyt ja kustannukset saadaan jaettua tasapuolisemmin.

k) Portugalin on otettava täysimääräisesti käyttöön hallinnointiväline, jolla analysoidaan, seurataan ja arvioidaan koulutuspolitiikkojen tuloksia ja vaikutuksia, ja laadittava luettelo vertailukohtana olevista ammattikouluista.

l) Portugalin on hyväksyttävä loput alakohtaiset muutokset, joita palveluista sisämarkkinoilla 12 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY ([1]) täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää.

([1]) EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.

▼M7

m) Portugalin on tuomioistuimiin kertyneen jutturuuhkan purkamiseksi toteutettava kohdennettuja toimenpiteitä, joilla tasaisesti vähennetään kesken olevien lainvalvontatapausten määrää.

n) Portugalin on hyväksyttävä tärkeimpiä kansallisia sääntelyviranomaisia koskeva puitelaki niiden täyden itsenäisyyden sekä taloudellisen, hallinnollisen ja johdon riippumattomuuden varmistamiseksi.

o) Portugalin on parannettava liiketoimintaympäristöä toteuttamalla kesken olevat uudistukset, joilla vähennetään hallinnollista rasitetta (direktiivissä 2006/123/EY säädetyt keskitetyt asiointipisteet ja hankkeet, joiden toteuttamiseen ei tarvita lupaa), ja yksinkertaistamalla entisestään olemassa olevia lupamenettelyjä, sääntelyä ja muita talouden hallinnollisia rasitteita, jotka muodostavat merkittävän esteen taloudellisen toiminnan kehittämiselle.

p) Portugalin on saatava päätökseen uudistus, joka koskee satamatyöhön liittyvää lainsäädäntöä ja satamien hallintojärjestelmää, mukaan lukien satamatoimintaan liittyvien toimilupien tarkastus.

q) Portugalin on toteuttava toimenpiteet, joilla parannetaan liikennejärjestelmän toimintaa.

r) Portugalin on toteutettava toimenpiteet, joilla poistetaan liian alhaisista energiatariffeista aiheutunut velka, ja saatettava EU:n kolmas energia-alan lainsäädäntöpaketti kokonaisuudessaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

▼M6

8. Julkisen talouden alijäämä ei saa ylittää 2,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2014. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Portugalin on noudatettava kattavaa menojen supistamista koskevaa suunnitelmaa, jonka vaikutus vuosina 2014–2015 on noin 4 miljardia euroa. Jotta olisi mahdollista täsmentää uudet säästölähteet, menoja on arvioitava kuudennen tarkastelun yhteydessä kattavasti ja kaikki toimenpiteet on täsmennettävä viimeistään helmikuussa 2013. Vuosien 2014–2015 julkisen talouden vakauttamissuunnitelmat on määritettävä kaikilta osin vuoden 2013 vakausohjelmassa.

▼M7

9. Luottamuksen palauttamiseksi rahoitussektoriin Portugalin on vahvistettava pankkisektorin pääomapohjaa riittävästi ja huolehdittava asianmukaisesta velkavivun purkamisesta. Tältä osin Portugalin on rahoitusvakauden säilyttämiseksi pantava täytäntöön Portugalin pankkisektoria koskeva strategia, josta on sovittu komission, EKP:n ja IMF:n kanssa. Portugalin on erityisesti

a) kehotettava pankkeja lujittamaan vakuuspuskurejaan kestävältä perustalta;

b) varmistettava tasapainoinen ja järjestynyt velkavivun purkaminen pankkisektorilla, mikä on keskeisen tärkeää rahoituksen epätasapainon pysyväksi poistamiseksi. Pankkien rahoitussuunnitelmissa tavoitteena on vuonna 2014 vähentää lainojen suhde talletuksiin ohjeelliseen arvoon, joka on noin 120 prosenttia, ja pienentää keskipitkällä aikavälillä riippuvuutta eurojärjestelmästä saatavasta rahoituksesta. Nämä rahoitussuunnitelmat on tarkistettava neljännesvuosittain;

c) edistettävä yrityssektorin ja erityisesti pk-yritysten rahoitusvaihtoehtojen monipuolistamista toteuttamalla monenlaisia toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan yritysten pääsyä pääomamarkkinoille ja vientiluottovakuutusten saantia;

d) jatkettava valtion omistaman CGD-pankkiryhmän toiminnan tehostamista;

▼M7

e) optimoitava BPN:stä kolmeen valtion omistamaan erillisyhtiöön siirrettyjen omaisuuserien takaisin hankkiminen ulkoistamalla omaisuudenhoito ammattimaiselle kolmannelle osapuolelle, jolla on valtuudet hankkia omaisuuserät takaisin vaiheittain; valittava omaisuudenhoitaja tarjouskilpailulla, johon on sisällyttävä riittävät kannustimet, joilla valtuutuksen mukainen takaisinhankinta voidaan maksimoida ja toimintakustannukset minimoida; ja varmistettava tytäryhtiöiden ja kahdessa muussa valtion omistamassa erillisyhtiössä olevien omaisuuserien oikea-aikainen luovutus;

f) yrityssektorin rahoitusvaihtoehtojen monipuolistamisen edistämiseksi esitettyjen alustavien ehdotusten perusteella kehitettävä ja toteutettava ratkaisuja, jotka tarjoavat yrityssektorilla rahoitusvaihtoehtoja perinteisille pankkilainoille; ja arvioitava valtion tukemien vientiluottovakuutusjärjestelyjen tehokkuutta asianmukaisten vientiä edistävien, unionin oikeuden mukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi;

g) varmistettava kriisiapurahaston alkuvaiheen ja myöhemmät jaksoittaiset rahoitusjärjestelyt kahdessa vaiheessa, eli ensiksi hyväksymällä pankkien kriisiapurahastoon maksamia rahoitusosuuksia koskeva asetus ja toiseksi hyväksymällä pankkien määräajoin maksamia erityisrahoitusosuuksia koskeva valvontailmoitus; hyväksyttävä kriisinratkaisusuunnitelmia koskevat valvontailmoitukset; asetettava pankkien elvytys- ja kriisinratkaisusuunnitelmien täytäntöönpanossa etusijalle ne pankit, jotka ovat koko järjestelmän kannalta merkityksellisiä;

h) pantava täytäntöön kehys rahoituslaitoksia varten, jotta ne voivat toteuttaa kotitalouksien luottojen uudelleenjärjestelyjä tuomioistuinten ulkopuolella, helpotettava yritysten velkojen uudelleenjärjestelyyn turvautumista ja pantava täytäntöön toimintasuunnitelma, jolla lisätään suuren yleisön tietoisuutta rakenneuudistusvälineistä;

i) esiteltävä parlamentille muutokset julkisen pääoman saantia sääntelevään lainsäädäntökehykseen, jotta valtio pystyy tiukoin edellytyksin ja valtiontukisääntöjen mukaisesti käyttämään määräysvaltaansa jossakin laitoksessa ja vahvistamaan pääomapohjaa pakollisesti.

▼M6

10. Komissio antaa julkisen talouden, rahoitusmarkkinoiden ja rakenteiden uudistusta koskevaa jatkuvaa ohjausta ja neuvontaa sen varmistamiseksi, että ohjelman ehdot täytetään asianmukaisesti ja epätasapaino korjataan kestävästi. Komissio tarkastelee Portugalille annettavan tuen tarjoamassa kehyksessä yhdessä IMF:n ja EKP:n kanssa säännöllisesti toimenpiteiden tehokkuutta sekä taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja suosittaa tarpeellisia korjaavia toimia, jotta voidaan edistää kasvua ja työpaikkojen luomista, turvata julkisen talouden tarvittava vakauttaminen sekä minimoida haitalliset yhteiskunnalliset vaikutukset, joista erityisesti Portugalin yhteiskunnan kaikkein heikoimmassa asemassa olevat voivat kärsiä.

▼B

*4 artikla*

Portugalin on avattava Portugalin keskuspankissa erityinen tili unionin rahoitustuen hoitamiseksi.

▼B

*5 artikla*

Tämä päätös on osoitettu Portugalin tasavallalle.

*6 artikla*

Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.